

Sijoituspalvelun tarjoamisessa noudatettavat asiakasluokitteluun, tiedonantovelvollisuuteen ja selonottovelvollisuuteen liittyvät menettelytavat.

1. Yleistä asiakkaiden luokittelusta

Sijoituspalvelulain mukaan sijoituspalvelun tarjoajan on ilmoitettava asiakkaalle tämän luokittelusta ei-ammattimaiseksi asiakkaaksi, ammattimaiseksi asiakkaaksi tai hyväksyttäväksi vastapuoleksi. Luokittelu tapahtuu suoraan lain nojalla ja sijoituspalvelulaki sisältää yksityiskohtaiset määräykset luokitteluun vaikuttavista tekijöistä. Asiakkaan luokittelulla on vaikutusta sijoittajansuojan laajuuteen sekä sovellettavaksi tuleviin menettelytapasääntöihin.

Yksityiskohtainen luettelo luokittelukriteereistä on tämän muistion liitteenä.

Ammattimaisella asiakkaalla on velvollisuus ilmoittaa palveluntarjoajalle muutoksista, jotka voivat vaikuttaa asiakkaan luokitteluun.

2. Hakemus tulla luokitelluksi toisessa asiakasluokassa

Asiakkaalla on oikeus hakea pankin tekemän asiakasluokittelun muuttamista. Luokittelun muuttamista koskeva hakemus on tehtävä kirjallisesti. Luokittelun muuttamisella voi olla vaikutusta sijoittajansuojaan ja menettelytapasäännösten soveltamiseen.

Ammattimaista asiakasta voidaan tämän hakemuksesta kohdella ei-ammattimaisena asiakkaana tai hyväksyttävänä vastapuolena. Myös ei-ammattimaiseksi asiakkaaksi luokiteltu asiakas voi hakemuksesta tulla kohdelluksi ammattimaisena asiakkaana. Hyväksyttäväksi vastapuoleksi luokiteltu asiakas voi hakemuksesta tulla kohdelluksi ammattimaisena tai ei-ammattimaisena asiakkaana. Palveluntarjoaja harkitsee tapauskohtaisesti luokittelun muuttamisen edellytyksiä ja sitä hyväksyykö se asiakkaan hakemuksen.

Ammattimaisella asiakkaalla on velvollisuus pyytää ei-ammattimaisen asiakkaan kohtelua, jos asiakas katsoo, ettei sillä ole riittävää kokemusta ja tietämystä arvioida tai hallita palveluun tai liiketoimeen liittyviä riskejä.

3. Luokittelun vaikutukset sijoittajansuojaan

Handelsbankenin asiakkaat ovat ruotsalaisen sijoittajansuojan piirissä. Sijoittajansuoja koskee tilannetta, jossa sijoituspalvelun tarjoaja on asetettu konkurssiin ja sijoittaja-asiakas ei saa konkurssipesästä arvopapereitaan tai varojaan. Sijoittajansuojan määrä on tällä hetkellä enintään 250.000 SEK sijoittajaa kohti. Rahasto-osuudenomistaja ei ole oikeutettu sijoittajansuojakorvaukseen. Yhteisöt, jotka tarjoavat sijoittajansuojan piiriin kuuluvia sijoituspalveluja, eivät itse ole oikeutettuja sijoittajansuojakorvaukseen. Sijoittajansuoja ei korvaa kurssilaskuista tai vääristä sijoituspäätöksistä johtuvia tappioita.

4. Luokittelun vaikutus sovellettaviin menettelytapavaatimuksiin

Ei-ammattimainen asiakas

Ei-ammattimaiselle asiakkaalle on annettava ennen kirjallisen sopimuksen tekemistä sopimuksen ehdot ja riittävät tiedot palveluntarjoajasta sekä tarjottavasta palvelusta.

Myös tiedoissa tapahtuneista olennaisista muutoksista on ilmoitettava. Tiedot on annettava pysyvällä tavalla siten, että asiakas voi tulostaa tai tallentaa ne. Tiedot voidaan antaa myös palveluntarjoajan verkkosivuilla, mikäli asiakas on antanut tähän suostumuksensa.

Asianmukaisuuden arvioiminen

Tarjotessaan toimeksiantojen välittämistä ei-ammattimaiselle asiakkaalle palveluntarjoajan on pyydettävä asiakkaalta tiedot tämän kyseistä rahoitusvälinettä tai sijoituspalvelua koskevasta sijoituskokemuksesta ja – tietämyksestä voidakseen arvioida, onko rahoitusväline tai palvelu asiakkaan kannalta asianmukainen. Palveluntarjoajalla on oikeus luottaa asiakkaan antamiin tietoihin.

Mikäli palveluntarjoaja katsoo, ettei rahoitusväline tai palvelu ole asiakkaan kannalta asianmukainen, on palveluntarjoajan ilmoitettava tästä asiakkaalle. Palveluntarjoajan on myös kerrottava asiakkaalle, mikäli se ei voi arvioida rahoitusvälineen tai palvelun asianmukaisuutta asiakkaalle siitä syystä, että asiakas ei ole antanut kaikkia arvioinnin perusteeksi tarvittavia tietoja. Jos kyse on asiakkaan aloitteesta tapahtuvasta laissa tarkoitettun yksinkertaiseen rahoitusvälineeseen liittyvän toimeksiannon toteuttamisesta tai välittämisestä asianmukaisuusarviointia ei tarvitse tehdä.

Soveltuvuuden arvioiminen

Palveluntarjoajan, joka tarjoaa sijoitusneuvontaa ja omaisuudenhoitoa, on hankittava ennen sijoituspalvelun tarjoamista riittävät tiedot asiakkaan taloudellisesta asemasta, kyseistä sijoituspalvelua tai rahoitusvälinettä koskevasta sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä sekä sijoitustavoitteista, jotta se voi suositella asiakkaalle soveltuvia rahoitusvälineitä tai palveluita. Palveluntarjoajalla on oikeus luottaa asiakkaan antamiin tietoihin.

Palveluntarjoajan tulee edellä hankkimiansa tietojen valossa arvioida vastaako annettava neuvo tai tarjottava palvelu asiakkaan sijoitustavoitteita, kykeneekö asiakas kantamaan taloudellisesti mahdollisen riskin ja onko asiakkaalla tarvittavat sijoituskokemus ja -tietämys riskien ymmärtämiseksi suositeltuun toimeen.

Jos palveluntarjoaja ei saa riittäviä tietoja se ei saa suositella asiakkaalle kyseistä sijoituspalvelua tai rahoitusvälinettä. Palveluntarjoaja voi itse arvioida minkä merkityksen antaa sille, ettei asiakas anna kaikkia soveltuvuuden arvioimiseksi tarvittavia tietoja.

Ammattimainen asiakas

Ammattimaiselle asiakkaalle on annettava yleiskuvaus palvelun kohteena olevien rahoitusvälineiden luonteesta ja niihin liittyvistä tyypillisistä riskeistä, jos se on tarpeellista ottaen huomioon kyseisen asiakkaan sijoituskokemus.

Soveltuvuuden arvioiminen

Palveluntarjoajan, joka tarjoaa sijoitusneuvontaa ja omaisuudenhoitoa, on hankittava ennen sijoituspalvelun tarjoamista riittävät tiedot asiakkaan taloudellisesta asemasta sekä sijoitustavoitteista, jotta se voi suositella asiakkaalle soveltuvia rahoitusvälineitä tai palveluita.

Palveluntarjoajalla on oikeus luottaa asiakkaan antamiin tietoihin.

Palveluntarjoajan tulee edellä hankkimiansa tietojen valossa arvioida vastaako annettava neuvo tai tarjottava palvelu asiakkaan sijoitustavoitteita.

Jos palveluntarjoaja ei saa riittäviä tietoja se ei saa suositella asiakkaalle kyseistä sijoituspalvelua tai rahoitusvälinettä. Palveluntarjoaja voi itse arvioida minkä merkityksen antaa sille, ettei asiakas anna kaikkia soveltuvuuden arvioimiseksi tarvittavia tietoja.

Hyväksyttävä vastapuoli

Hyväksyttävä vastapuoli voi pyytää palveluntarjoajalta kirjallisesti, että sijoittajan suojaksi tarkoitettuja menettelytapasäännöksiä sovellettaisiin sen kanssa tehtäviin liiketoimiin joko yleisesti tai yksittäisen liiketoimen osalta. Palveluntarjoaja harkitsee tapauskohtaisesti suostuuko se esitettyyn pyyntöön. Muissa tapauksissa menettelytapasäännökset ja sijoittajan suojaa koskevat säännökset eivät sovellu hyväksyttäviin vastapuoliin.

Asiakkaiden luokittelukriteerit

A. Ei-ammattimainen asiakas

Muu kuin ammattimainen asiakas tai hyväksyttävä vastapuoli.

B. Ammattimainen asiakas

1. Yhteisöt

Rahoitusmarkkinoilla toimiluvan nojalla toimintaa harjoittava tai säännelty yhteisö¹ ja siihen rinnastettava ulkomainen viranomaisvalvonnassa oleva yhteisö:

- a) sijoituspalveluyritys,
- b) luottolaitos,
- c) rahastoyhtiö ja vaihtoehtorahaston hoitaja,
- d) säilytysyhteisö
- e) arvopaperipörssi,
- f) arvopaperikeskus ja keskusvastapuoli,
- g) vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu vakuutusyhtiö,
- h) työeläkevakuutusyhtiö, eläkesäätiö ja eläkekassa,
- i) EU:n Vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 4 alakohdassa tarkoitettu paikallinen yritys
- j) hyödykkeitä ja hyödykejohdannaisia omaan lukuunsa ostava ja myyvä yritys,
- k) muu yhteisösijoittaja²

2. Suuryritykset

Yritys, joka täyttää viimeksi päättyneeltä täydeltä tilikaudelta laaditun tilinpäätöksen mukaan kaksi seuraavista kolmesta vaatimuksesta:

- a) taseen loppusumma on vähintään 20 000 000 euroa,
- b) liikevaihto on vähintään 40 000 000 euroa,
- c) omat varat³ ovat vähintään 2 000 000 euroa

¹ Säännellyksi yhteisöksi katsotaan myös vakuutusyhdistykset.

² Hallituksen esityksen mukaan muita yhteisösijoittajia ovat mm. erilaiset erityisrahoitusyhtiöt, joihin ei sovelleta luottolaitostoiminnasta annettua lakia. Tällaisia ovat hallituksen esityksen mukaan mm. Finnvera Oyj ja Teollisen yhteistyön rahasto Oy (FINNFUND).

³ Omiin varoihin luetaan mm. osake-, osuus ja muu vastaava pääoma, ylikurssirahasto, käyvän arvon rahasto, muut rahastot ja kertyneet voittovarot.

3. Valtio ja sen yksiköt

- a) Suomen valtio,
- b) Valtiokonttori,
- c) Ahvenanmaan maakunta,
- d) ulkomainen valtio ja osavaltio,
- e) valtionvelkaa hoitava ulkomainen elin,

4. Keskuspankit

- a) Euroopan keskuspankki,
- b) Suomen Pankki,
- c) ulkomainen keskuspankki,
- d) Kansainvälinen valuuttarahasto, Maailmanpankki, Euroopan investointipankki ja niihin rinnastettava kansainvälinen yhteisö tai organisaatio

5. Yhteisösijoittajat

Pääasiallisena toimialana on rahoitusvälineisiin sijoittaminen.

6. Asiakkaan oman hakemuksen perusteella

Edellytykset:

6.1 Asiakas hakee kirjallisesti.

6.2 Asiakas täyttää vähintään kaksi seuraavista vaatimuksista:

- a) asiakas on toteuttanut huomattavan suuria liiketoimia⁴ kyseisillä markkinoilla keskimäärin kymmenen kertaa neljännesvuodessa viimeksi kuluneen neljän vuosineljänneksen aikana;
- b) asiakkaan sijoitussalkun arvo⁵ on yli 500 000 euroa;
- c) asiakas työskentelee tai on työskennellyt rahoitusalaalla ammattimaisesti vähintään vuoden.

6.3 Pankki on arvioinut, että asiakkaalla on valmiudet tehdä itsenäisiä sijoituspäätöksiä ja ymmärtää niihin liittyvät riskit, ja pankki hyväksyy asiakkaan hakemuksen.

6.4 Pankki ilmoittaa asiakkaalle kirjallisesti, ettei asiakas kuulu kaikkien sijoituspalvelulain menettelytapasäännösten ja sijoittajansuojan piiriin.

6.5 Asiakas ilmoittaa pankille kirjallisesti olevansa tietoinen menettelytapasäännösten suojan menettämisestä.

⁴ Huomattavan suuriksi liiketoimiksi katsotaan vähintään 50.000 euron suuruiset liiketoimet.

⁵ Sijoitussalkun arvoa laskettaessa mukaan luetaan myös käteisvarat.

C. Hyväksyttävä vastapuoli

1. Yhteisöt

Rahoitusmarkkinoilla toimiluvan nojalla toimintaa harjoittava tai säännelty yhteisö⁶ ja siihen rinnastettava ulkomainen viranomaisvalvonnassa oleva yhteisö:

- a) sijoituspalveluyritys,
- b) luottolaitos,
- c) rahastoyhtiö ja vaihtoehtorahaston hoitaja,
- d) säilytysyhteisö,
- e) arvopaperipörssi,
- f) arvopaperikeskus ja keskusvastapuoli,
- g) vakuutusyhtiölaissa tarkoitettu vakuutusyhtiö,
- h) työeläkevakuutusyhtiö, eläkesäätiö ja eläkekassa,
- i) EU:n vakavaraisuusasetuksen 4 artiklan 1 kohdan 4 alakohdassa tarkoitettu paikallinen yritys
- j) hyödykkeitä ja hyödykejohdannaisia omaan lukuunsa ostava ja myyvä yritys,
- k) muu yhteisösijoittaja⁷

2. Suuryritykset

Yritys, joka

2.1 täyttää viimeksi päättyneeltä täydeltä tilikaudelta laaditun tilinpäätöksen mukaan vähintään kaksi seuraavista kolmesta vaatimuksesta:

- a) taseen loppusumma on vähintään 20 000 000 euroa,
- b) liikevaihto on vähintään 40 000 000 euroa,
- c) omat varat⁸ ovat vähintään 2 000 000 euroa ja

2.2 joka antaa nimenomaisen suostumuksensa tulla kohdelluksi hyväksyttävänä vastapuolena.

3. Valtio ja sen yksiköt

- a) Suomen valtio,
- b) Valtiokonttori,
- c) Ahvenanmaan maakunta,
- d) ulkomainen valtio ja osavaltio,
- e) valtionvelkaa hoitava ulkomainen elin,

4. Keskuspankit

- a) Euroopan keskuspankki,
- b) Suomen Pankki,
- c) ulkomainen keskuspankki,
- d) Kansainvälinen valuuttarahasto, Maailmanpankki, Euroopan investointipankki ja niihin rinnastettava kansainvälinen yhteisö tai organisaatio

⁶ Säännellyksi yhteisöksi katsotaan myös vakuutusyhdistykset.

⁷ Hallituksen esityksen mukaan muita yhteisösijoittajia ovat mm. erilaiset erityisrahoitusyhtiöt, joihin ei sovelleta luottolaitostoiminnasta annettua lakia. Tällaisia ovat hallituksen esityksen mukaan mm. Finnvera Oyj ja Teollisen yhteistyön rahasto Oy (FINNFUND).

⁸ Omiin varoihin luetaan mm. osake-, osuus ja muu vastaava pääoma, ylikurssirahasto, käyvän arvon rahasto, muut rahastot ja kertyneet voittovarat.

5. *Hyväksyttäväksi vastapuoleksi luokitellun asiakkaan hakemus tulla kohdelluksi ammattimaisena asiakkaana*
Edellytykset:

5.1 Edellä kohdissa 1, 3 ja 4 tarkoitettu hyväksyttävä vastapuoli hakee kirjallisesti menettelytapasäännösten soveltamista sen kanssa tehtäviin liiketoimiin joko yleisesti tai yksittäisen liiketoimen osalta.

5.2 Pankki hyväksyy asiakkaan hakemuksen

6. *Hyväksyttäväksi vastapuoleksi luokitellun asiakkaan hakemus tulla kohdelluksi ei-ammattimaisena asiakkaana*
Edellytykset:

6.1 Edellä kohdissa 1,3 ja 4 tarkoitettu hyväksyttävä vastapuoli hakee kirjallisesti menettelytapasäännösten soveltamista sen kanssa tehtäviin liiketoimiin joko yleisesti tai yksittäisen liiketoimen osalta.

6.2 Pankki hyväksyy asiakkaan hakemuksen.

6.3 Asiakkaan kohtelusta ei-ammattimaisena asiakkaana tehdään kirjallinen sopimus josta käy ilmi sen soveltaminen yhteen tai useampaan palveluun tai liiketoimeen taikka yhteen tai useaan erityyppiseen arvopaperiin tai liiketoimeen.

7. *Hakemuksesta ammattimaiseksi asiakkaaksi luokitellun yhteisösijoittajan hakemus tulla kohdelluksi hyväksyttävänä vastapuolena*
Edellytykset:

7.1 Asiakas hakee kirjallisesti.

7.2 Asiakas täyttää vähintään kaksi seuraavista vaatimuksista:

- a) asiakas on toteuttanut huomattavan suuria liiketoimia⁹ kyseisillä markkinoilla keskimäärin kymmenen kertaa neljännesvuodessa viimeksi kuluneen neljän vuosineljänneksen aikana;
- b) asiakkaan sijoitussalkun arvo¹⁰ on yli 500 000 euroa;
- c) asiakas työskentelee tai on työskennellyt rahoitusallalla ammattimaisesti vähintään vuoden.

7.3 Pankki on arvioinut, että asiakkaalla on valmiudet tehdä itsenäisiä sijoituspäätöksiä ja ymmärtää niihin liittyvät riskit, ja arvopaperinvälittäjä hyväksyy asiakkaan hakemuksen.

7.4 Pankki ilmoittaa asiakkaalle kirjallisesti, ettei asiakas kuulu kaikkien sijoituspalvelulain menettelytapasäännösten suojan ja sijoittajansuojan piiriin.

7.5 Asiakas ilmoittaa pankille kirjallisesti olevansa tietoinen menettelytapasäännösten suojan ja sijoittajansuojan menettämisestä.

⁹ Huomattavan suuriksi liiketoimiksi katsotaan vähintään 50.000 euron suuruiset liiketoimet.

¹⁰ Sijoitussalkun arvoa laskettaessa mukaan luetaan myös käteisvarat.